

Juliette Vanwaterloo Tout cramer [Alles verbranden]

Juliette Vanwaterloo studeerde aan de École Supérieure d'Art et de Design van Angers (FR) en behaalde vervolgens een master in Wandtapijten en textielkunst aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Brussel (BE). Ze borduurt met de hand, maakt kloskant, doet aan *tufting*¹ en gebruikt nog andere textieltechnieken die ze samenbrengt in installaties. Als militante kunstenaress die werkt rond feminisme, ecologie en dekolonisering legt ze vanaf het begin getuigenis af van het aanhoudende geweld door de Staat, onrechtvaardigheid en systemische verdrinking.

In 2018 en 2019 borduurt Juliette Vanwaterloo wetsartikelen, uittreksels van het Burgerlijk Wetboek, van de arbeidswetgeving of de Universele verklaring van de rechten van de mens op tafelkleedjes en katoenen zakdoeken. Deze citaten worden versierd met bloemenmotieven of motieven in Japanse stijl om paradoxaal gezien de omgeving van een gezellig huis, waarin de vrouw de haar toegewezen taken moet uitvoeren, te benadrukken. Hoewel deze gedateerde artikelen ons doen glimlachen, is het goed om in het achterhoofd te houden dat bijvoorbeeld het "Burgerlijk Wetboek van de Fransen" van Napoleon uit het begin van de 19de eeuw, waarbij de doodsstraf, levenslange opsluiting en het brandijzer opnieuw ingevoerd werden, tot 1994 in Frankrijk van kracht gebleven is. Van het pittoreske naar het symbolische, van het recht op de broek² tot het recht op abortus³, toont Juliette Vanwaterloo hoe fragiel de verwezenlijkingen zijn en hoe groot het risico op regressie voor de rechten van de vrouw, in alle tijden, zowel in Europa als in de rest van de wereld.

Het jaar daarna begint Juliette het thema van politiegeweld aan te kaarten. De beweging van de Gilet Jaunes [Gele Hesjes], heeft sinds 2018 tot aanzienlijke repressie door politie en justitie geleid, voornamelijk in Frankrijk. In *La démocratie en état d'urgence*⁴ stelt de juriste Stéphanie Hennette-Vauchez zich trouwens vragen over een reeks maatregelen die eigen zijn aan de noodtoestand en de stemming over acht wetten tegen terrorisme, een wet tegen 'oproerkrakers' (2019) en een wet over globale veiligheid (2020) die in het gewonterecht opgenomen werden. Deze maatregelen die nu de vrijheid om te demonstreren, informeren en zich tegen hervormingen te verzetten belemmeren, springen in het oog door hun excessief gebruik van macht tegen duizenden demonstranten. Ver van de discours die politieactie legitimeren, maakt de kunstenaress meerdere delicate kantwerkjes, zoals het ironische *Au coin du feu [Bij het haardvuur]*. Het kantwerk stelt een omgekan- telde politiewagen in vuur en vlam voor en kan de draden oranjeachtige wol die een lichte en onscherpe textuur hebben en uit het werk ontsnappen, zoals vlammen, niet tegenhouden.

1. *Tufting* is een weeftechniek die in de jaren 1970 opdook in Hong Kong en aanvankelijk gebruikt werd door grote fabrikanten voor de productie van tapijten. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een gebruiksvriendelijke *tufting gun*, waarmee snel tapijten in allerlei vormen gemaakt kunnen worden.

2. De verordening van 16 brumaire [nevelmaand] van het jaar IX (7 november 1800) stelde dat "alle vrouwen die zich als mannen willen aankleden zich op het politiekantoor moeten aanbieden om er toelating voor te krijgen." Slechts in 2013 werd het verbod op het dragen van broeken door vrouwen opgeheven!

3. In de laatste drie decennia hebben meer dan zestig landen wetsvormingen doorgevoerd om abortus gemakkelijker toegankelijk te maken. Er is bijvoorbeeld het voorbeeld van Ierland, waar abortus legaal is sinds 2018. In tegenstelling tot wat er in het algemeen aangenomen wordt in Europa, blijven sommige landen abortus penalisieren. Abortus is illegaal in Andorra, Polen, Malta en Liechtenstein. Buiten de EU behouden andere landen draconische en discriminerende wetten of voeren ze die opnieuw in waardoor abortus in (bijna) alle omstandigheden verboden is. Het gaat daarbij om landen zoals Nicaragua, El Salvador en sinds recent een aantal staten van de VS.

4. Hennette-Vauchez, Stéphanie, *La démocratie en état d'urgence. Quand l'exception devient permanente*, Paris, Seuil, 2022.

Naar aanleiding van deze beelden van demonstraties, die typisch zijn voor de manier waarop de media politieagenten van hun verantwoordelijkheid ontslaat en demonstranten en bepaalde wijken criminaliseert, maakt Juliette Vanwaterloo een reeks kleine borduurwerkjes met de hand. Ze zijn nooit groter dan het formaat van een postkaart. Een aantal daarvan wordt in het BPS22 tentoongesteld. Deze beelden van *cop watching*⁵ en/of foto's die door de kunstenaress in de publieke ruimte genomen werden, stellen de manier waarop politiegeweld in de media, op de sociale netwerken, maar ook in fictie op tv en in de cinema weergegeven wordt in vraag. Welke standpunten worden ingenomen? Welke bronnen werden gebruikt? Wie heeft het recht op spreken? In de confrontatie met het dominante verhaal, namelijk dat van de politie, justitie, de politieke wereld en sommige media, moet de strijd tegen politiegeweld aangegaan worden via een meervoudig en veelzijdig counter-narrative. Dit wordt verspreid via digitale technologieën en het internet en is eveneens een tegen-gewicht dat de kunstenaress wil verspreiden.

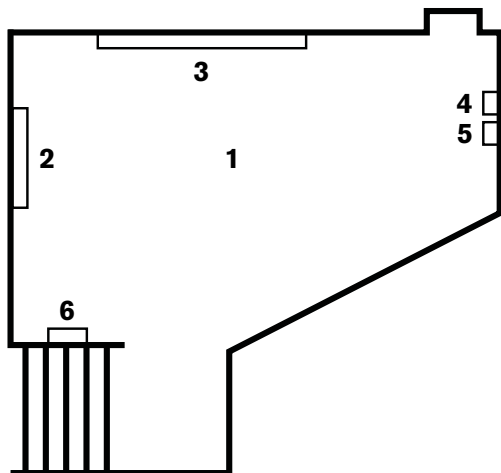
De werken van Juliette Vanwaterloo halen hun aantrekkingskracht uit de onverwachte combinatie van kwesties die doen nadenken over de staat van de wereld in de meest extreme excessen en een delicate en warme behandeling die deel uitmaakt van een lange geschiedenis wandtapijten. Het wandtapijt was een kunst van het hof in de middeleeuwen en versierde de muren van kastelen en kerken. Het was toen een luxeartikel, een ruilmiddel of een diplomatiek geschenk om de glorie van vorsten te benadrukken, en vervolgens historicisme, ook al bleven de bedoelingen decoratief. In de 20ste eeuw moeten wandtapijten beantwoorden aan de verwachtingen van een openbare en populaire kunst. Vandaag combineren hedendaagse kunstenaars technieken en materialen met het oog op verdraaiing en ondermijning, vrij van vooroordelen, en geven ze het wandtapijt een sculpturale en zelfs monumentale dimensie. Net zoals altijd verwarmt het wandtapijt de ruimte, absorbeert het licht, verzacht het lawaai, kalmeert het de blik en ontspant het de geest. Juliette Vanwaterloo is zich bewust van deze dualiteit en heeft gekozen voor een militante, gewelddadige kunst, vol woede, waarin ze ons letterlijk onderdompelt, aangezien haar installaties zich niet meer tegen de muur bevinden maar de kijker dwingen om zich te verplaatsen tussen uitgerande auto's.

Achter dit apocalyptische landschap is het grote tapijt dat speciaal voor de tentoonstelling in het BPS22 gemaakt werd, een plaats waar sociale en economische kwesties en het huidige beleid aangekaart wordt: politiegeweld, ontmanteling van de ZAD's in Frankrijk (zones met uitgestelde ontwikkeling), vervuiling door landbouw, betonning, dakloosheids crisis, kapitalistische wijzen van consumeren enzovoort. Hoewel de overheden en bepaalde grote media het geweld van sociale bewegingen blijven benadrukken, stelt Juliette Vanwater-

5. *Cop watching*, wat letterlijk het "bekijken/ in het oog houden van de politie" betekent, verwijst naar het maken van beelden van politieagenten bij de uitoefening van hun functie en het verspreiden ervan, om geweld te vermijden of aan de kaak te stellen.

loo de vraag naar legitiem geweld. In onze Westerse maatschappij worden demonstraties afgedaan en systematisch als gewelddadig afgeschilderd wanneer geweld door de politie en de staat sterk geminimaliseerd wordt ten nadele van het maatschappelijk doel. Is zich verdedigen een daad van agressie? Wanneer demonstraties niet meer volstaan, moeten we dan niet opnieuw nadenken over dit permanente bevel om jongeren die auto's verbranden te veroordelen? Het donzige, zachte en kleurrijke werk van Juliette Vanwaterloo herinnert ons eraan dat de dominante media en de Staat ertoe leiden dat elke interpretatie van geweld door machthebbers ten koste gaat van degenen die het geweld gebruiken.

Dorothee Duvivier

1. *Tout cramer II*, 2024, reeks van zeven getufte tapijten (wol, acryl, jute). Atelier van de kunstenaars.
2. *La ZAD vivra*, 2022, getuft tapijt, kloskant (wol, acryl, katoen, linnen, zijde, ijzerdraad). Atelier van de kunstenaars.
3. *Tout cramer I*, 2024, getuft tapijt (wol, acryl, linnen, lurex, jute). Atelier van de kunstenaars.
4. *Stop Amazon*, 2020, met de hand geborduurd (borduurgaren, zijde, katoen). Privécollectie.
5. *23 février 2017, Paris*, 2021, met de hand geborduurd (borduurgaren, zijde, wol, katoen). Privécollectie.
6. *1793*, 2019, met de hand geborduurd op hergebruikt tafelkleed (borduurgaren, katoen). Atelier van de kunstenaars.

Die tentoonstelling maakt deel uit van de jubileumeditie van de Prix Médiatine, in 1983 in het leven geroepen door het Centre culturel Wolubilis in Brussel.